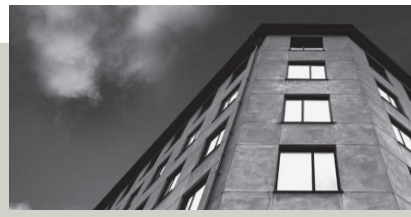

RIGSREVISIONEN

Rigsrevisionens notat om beretning om
**undervisning og aktivering
af asylansøgere**

revision
revision

revision

December 2017

Vedrører:
Statsrevisorernes beretning nr. 24/2016 om undervisning og aktivering af asylansøgere

27. november 2017

RN 309/17

Udlændinge- og integrationsministerens redegørelse af 30. oktober 2017

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som udlændinge- og integrationsministeren har iværksat og vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

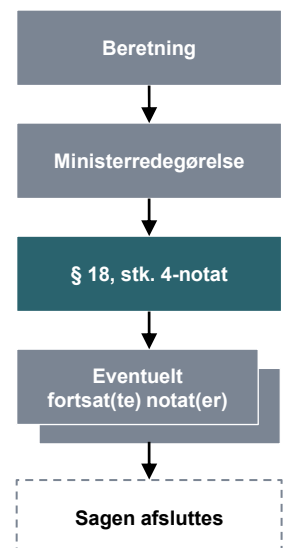
Udlændinge- og integrationsministeren oplyser, at Udlændingestyrelsen er enig i, at der ikke har været tilstrækkelig dokumentation for undervisnings- og aktiveringstilbud, og at styrelsens tilsynsmodel ikke har været god nok. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil fremadrettet tydeliggøre kravene til dokumentation over for operatørerne, som driver asylcentrene, og har udarbejdet et forbedret tilsynskoncept. Ministeriet har desuden etableret en ny tilsynsenhed.

Ministeren bemærker samtidig, at den utilstrækkelige dokumentation ikke er ensbetydende med, at der generelt er grundlag for at konkludere, at operatørerne ikke har overholdt deres forpligtelser i forhold til indhold og omfang af undervisnings- og aktiveringstilbuddene. Rigsrevisionen skal bemærke, at det er ministeriets ansvar, at operatørerne lever op til gældende regelsæt, og at ministeriet derfor bør være i stand til at dokumentere dette.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Udlændinge- og Integrationsministeriets arbejde med at tydeliggøre krav til operatørerne.
- Udlændinge- og Integrationsministeriets tilsyn med operatørernes levering af tilbud om undervisning og aktivering til asylansøgerne, herunder om ministeriet får skabt et bedre overblik over og har dokumentation for, om operatørerne leverer den undervisning og aktivering, som de er forpligtede til gennem kontrakten med Udlændingestyrelsen.
- Udlændinge- og Integrationsministeriets indsats for at sikre, at udlændingelovens krav til kontrakter med asylansøgere bliver fulgt, dvs. krav om, at kontrakterne bliver udarbejdet, løbende opdateret og har et fyldestgørende indhold.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i september 2017 en beretning om undervisning og aktivering af asylansøgere. Beretningen handlede om Udlændinge- og Integrationsministeriets levering af tilbud om undervisning og aktivering til asylansøgere gennem operatørerne, som driver asylcentre. Undervisningen og aktiveringen skal bl.a. bidrage til at skabe forudsætnin-gerne for en vellykket integration og lette en tilbagevenden til hjemlandet for de asylansø-gerne, som får afslag på ophold.

Vi undersøgte, om Udlændingestyrelsen havde sikret en tilfredsstillende styring af og op-følgning på operatørernes levering af undervisning og aktivering til asylansøgere, og om asylansøgerne fik de tilbud om undervisning og aktivering, som de skulle ifølge Udlændin-gestyrelsens kontrakt med operatørerne.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende at Udlændin-ge- og Integrationsministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at voksne asylansøgere fik tilbudt den undervisning og aktivering, som de skulle ifølge udlændingeloven. Statsreviso-erne bemærkede, at dette er et problem både for den enkelte asylansøger og for den inte-grationsindsats, kommunerne efterfølgende skal yde til de asylansøgere, der får opholdstillad-else.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af udlændinge- og integrationsministerens redegørelse

Udlændingestyrelsens styring af og opfølgning på operatørernes ydelser

5. Statsrevisorerne bemærkede, at Udlændingestyrelsens styring af og opfølgning på ope-ratørernes levering af undervisning og aktivering har været utilstrækkelig. I perioden 2013-2016 har Udlændingestyrelsen stort set ikke kontrolleret overholdelse af kontrakten med sty-relsen, dvs. om operatørerne har leveret den undervisning og aktivering, der var aftalt og betalt for.

6. Udlændinge- og integrationsministeren oplyser, at Udlændingestyrelsen er enig i, at der ikke har været tilstrækkelig dokumentation for de tilbud om undervisning og aktivering, der er blevet leveret til asylansøgerne i undersøgelsesperioden. Styrelsen har ikke stillet til-strækkelige krav til, hvordan operatørerne skulle registrere leveringen af ydelser på under-visnings- og aktiveringsområdet. Operatørernes registreringspraksis har på den baggrund ikke muliggjort en fyldestgørende kontrol på området. Styrelsen vil fremover tydeliggøre le-veringskravene i operatørkontrakterne og stille krav til en mere systematisk dokumentation for operatørernes levering af undervisning og aktivering til asylansøgere.

Ministeren oplyser, at Udlændingestyrelsens tidligere tilsynsmodel ikke har været god nok. Styrelsen påbegyndte derfor i 4. kvartal 2016 udarbejdelsen af et nyt koncept for tilsynet med indkvarteringsoperatørerne. Med det nye tilsynskoncept gennemføres hyppigere tilsyn med alle indkvarteringsoperatører, ligesom styrelsen gør brug af tilsynsmetoder, der har til formål at sikre et større indblik i operatørernes opgavevaretagelse. Styrelsen har i forlæn-gelse heraf etableret en ny tilsynsenhed, som har ansvaret for at koordinere alle styrelsens tilsynsopgaver på indkvarteringsområdet.

7. Rigsrevisionen finder det positivt, at Udlændinge- og Integrationsministeriet vil tydelig-gøre kravene til operatørerne, herunder kravene til dokumentation. Det er ligeledes posi-tivt, at ministeriet har styrket tilsynsindsatsen og dermed får et større indblik i operatør-ernes opgavevaretagelse. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriets arbejde med at tydelig-gøre kravene til operatørerne og ministeriets tilsyn med operatørernes levering af tilbud om undervisning og aktivering til asylansøgerne.

Tilbud om undervisning og aktivering til asylansøgere

8. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende at Udlændinge- og Integrationsministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at voksne asylansøgere fik tilbudt den undervisning og aktivering, som de skulle ifølge udlændingeloven. Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at der i Rigsrevisionens undersøgelse er indikationer på, at ca. halvdelen af asylansøgerne har fået tilbudt for få timers undervisning. Særligt deltager kvinder med mindre børn og asylansøgere over 60 år ikke i undervisningen.

9. Udlændinge- og integrationsministeren oplyser, at situationen på indkvarteringsområdet var helt ekstraordinær i store dele af undersøgelsesperioden. Udlændingestyrelsens og operatørernes primære fokus var – som følge af det meget store antal asylansøgere – på at skaffe asylansøgerne tag over hovedet og mad på bordet snarere end at sikre dokumentation af driften.

Ministeren bemærker desuden, at den utilstrækkelige dokumentation ikke er ensbetydende med, at der generelt er grundlag for at konkludere, at operatørerne ikke har overholdt deres forpligtelser i forhold til indhold og omfang af undervisnings- og aktiveringstilbuddene.

I forhold til undervisning og aktivering til kvinder med børn under 3 år påpeger ministeren, at der ikke er afsat midler på finansloven til etablering af pasningstilbud til børn under 3 år. Det betyder, at der i praksis vil være en del situationer, hvor det ikke er muligt for indkvarteringsoperatørerne at tilbyde alle forældre til børn under 3 år et relevant undervisningstilbud, bl.a. som følge af, at tilbuddet skal være rentabelt og kunne etableres inden for den afsatte takst.

For så vidt angår asylansøgere over 60 år bemærker ministeren, at der i bekendtgørelsen om undervisning og aktivering af asylansøgere ikke er fastsat en øvre grænse for deltagelse i undervisning og aktivering. Udlændingestyrelsen har dog oplyst, at der er en mangeårig praksis for, at aldersgrænsen for deltagelse i undervisning og aktivering følger aldersgrænsen for deltagelse i udførelsen af nødvendige opgaver, som i bekendtgørelsen er fastsat til 60 år.

Ministeren oplyser, at Rigsrevisionens bemærkninger indgår i det allerede igangsatte arbejde med at revidere den gældende bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl., som ændret ved bekendtgørelse nr. 438 af 1. maj 2013.

10. Rigsrevisionen anerkender, at driften af asylcentre er en vanskelig opgave i år med store udsving i antallet af asylansøgere, som det var tilfældet i dele af undersøgelsesperioden. Rigsrevisionen skal bemærke, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets ansvar, at operatørerne lever op til gældende regelsæt, og at ministeriet derfor bør være i stand til at dokumentere dette. Rigsrevisionen forventer, jf. udlændingeloven, at ministeriet sikrer, at alle asylansøgere, herunder også mødre med børn i alderen 1-2 år og asylansøgere over 60 år, får tilbudt undervisning, medmindre der er særlige grunde til, at dette ikke er muligt. Rigsrevisionen vil fortsat følge, om ministeriet får skabt et bedre overblik over og har dokumentation for, om operatørerne leverer den undervisning og aktivering til asylansøgerne, som de er forpligtede til gennem kontrakten med Udlændingestyrelsen.

Kontrakter mellem asylansøger og operatør

11. Statsrevisorerne bemærkede, at operatørerne kun i ét tilfælde ud af en stikprøve på 95 asylansøgere kunne fremvise en kontrakt med en asylansøger, som levede op til reglerne. Udlændinge- og integrationsministeren har ikke særskilt forholdt sig til Statsrevisorernes bemærkning om mangelfulde kontrakter med asylansøgere.

12. Operatørerne skal ifølge udlændingeloven udarbejde en kontrakt med alle asylansøgere over 18 år, hvor bl.a. tilbud om undervisning og aktivering skal fremgå. Flere operatører påpegede, at kravene til disse kontrakter, herunder den løbende opdatering af dem, var meget administrativt krævende.

13. Rigsrevisionen vil fortsat følge Udlændinge- og Integrationsministeriets indsats for at sikre, at udlændingelovens krav til kontrakter med asylansøgere bliver fulgt, dvs. krav om, at kontrakterne bliver udarbejdet, løbende opdateret og har et fyldestgørende indhold.

Lone Strøm
